

ontsnappen. Van de resultaten van de speciale speuractie door de *Sicherheitspolizei und SD* is bekend dat één *Kriminalsekretär* volgens aanwijzingen van een vroegere illegale werker die met de *SD* was gaan samenwerken, bij de ingang van het Feyenoord-stadion drie illegale werkers uit Rotterdam en één uit Dordrecht kon arresteren die allen enige dagen later werden gefusilleerd, en dat Wölk op de tweede razzia-dag aan het einde van de middag Rauter en Schöngarth telegrafisch berichtte¹ dat in één woning wapens waren gevonden en dat een '*führender Organisator des RVV*' was gearresteerd² – de telegrammen die Wölk aan Rauter en Schöngarth deed toekomen, zijn evenwel niet alle bewaard gebleven en er zijn in elk geval méér illegale werkers in Duitse handen gevallen, zo de districtscommandant van de OD³; ook werd een geheime zender ontdekt. Van de leden der Knokploegen werden enkelen weggevoerd maar op de dinsdag na de razzia wist de Rotterdamse leiding al dat er van de acht ploegen (zij telden elk enkele tientallen KP'ers) vijf compleet of nagenoeg compleet waren gebleven.⁴ De RVV verloor door de razzia een van de twee aan haar toegevoegde geheime agenten, L. G. Mulholland – hij werd overigens niet ontdekt en gearresteerd maar als razziaslachtoffer naar Duitsland overgebracht.

Had dus, schijnt het, de razzia voorzover zij illegale werkers wilde uitschakelen, maar een gedeeltelijk effect gehad, het resultaat van de actie als geheel was de Duitsers meegevallen. Het is mogelijk dat met name het verloop van zaken in Utrecht er toe had geleid dat zij zich waren

¹ Telegram, 11 nov. 1944 (17 u. 20) van H. J. Wölk aan Rauter en Schöngarth (Doc I-1053, a-2). ² Wölk berichtte óók, dat (dit is op de 11e op het Nenijs-to-terrein geschied) één Rotterdammer, een reserve-officier, in militair uniform was verschenen; hij 'wurde', aldus Wölk, '*herausfordernd und widersetzlich. Bei öffentlicher Provokation erschossen.*' Wij veronderstellen dat de betrokken reserve-officier er de Duitsers op heeft gewezen dat zij hem naar een krijgsgevangenenkamp voor reserve-officieren moesten overbrengen. ³ Liese vermeldt in zijn eerder gememoreerd rapport aan Goebbels de arrestatie van '*mehrere Dutzend Terroristenführer*'; dat zoveel leidende figuren uit de illegaliteit zouden zijn gearresteerd, is niet juist. ⁴ De Gewestelijke Sabotage-Commandant van de KP, P. W. Hordijk ('Peter-Noord'), kwam in de Nenijs-tohal oog in oog te staan met twee Rotterdamse *SD*'ers maar werd dankzij zijn goede vermomming (hij had een bril op, droeg een hoed in plaats van een alpinopet en had bovendien zijn snor laten groeien) niet herkend. Hij ontsnapte tweemaal uit de Nenijs-tohal maar werd beide keren gegrepen. Toen hij door Kralingen werd weggevoerd, ontsnapte hij voor de derde maal: 'met een snoeksprong', zo schreef hij ons, 'kon ik in het kijkend maar ook meewerkend publiek verdwijnen.' Als verpleegster verkleed keerde hij naar het pand terug dat hij bij de razzia had verlaten. (brief, 27 dec. 1980, van P. W. Hordijk).